

EFTER BEVILJAT UPPEHÅLLSTILLSTÅND – VAD HÄNDER SEN?

Ett informationsmaterial för dig som fått uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier med stöd av 16 f §, den så kallade ”nya gymnasielagen”.

Rådgivningsbyrån
FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

**STOCKHOLMS
STADSMISSION**

Sammanställt och redigerat av Stockholms Stadsmission. Framtaget i samarbete med Barnrättsbyrån, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Rädda Barnen, Röda Korset och Skåne Stadsmission.

Information till dig som fått uppehållstillstånd genom den nya gymnasielagen

Detta informationsmaterial riktar sig till dig som beviljats uppehållstillstånd enligt 16 f §, lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (tillfälliga lagen). Paragraf 16 f började gälla den 1 juli 2018 och gällde endast under en begränsad tid, fram till den 30 september 2018. Den brukar också kallas för den ”nya gymnasielagen” och det är vad vi kommer att kalla den i detta informationsmaterial.

Informationsmaterialet syftar till att vara ett hjälpande verktyg för att hitta rätt bland svenska myndigheter och de rättigheter och skyldigheter som nu följer av dessa uppehållstillstånd.

Situationerna som följer av lagen är ur många hänseenden helt nya för Sverige och svensk rätt, och därför är många frågor kring den administrativa hanteringen av de som får uppehållstillstånd genom nya gymnasielagen i dagsläget obesvarade eller i vilket fall oklara. Informationsmaterialet består därför i huvudsak av generell information baserad på vad vi för närvarande känner till och vad som gäller i de flesta fall. Det är dock viktigt att känna till att det kan skilja sig åt beroende på omständigheterna vid olika situationer.

Då många frågor kan komma att klargöras allteftersom, kommer informationsmaterialet kontinuerligt att uppdateras. Ändringar kan komma att göras i takt med att myndigheter släpper ny information eller tar fram nya rutiner. Det ska även noteras att den kommunala självbestämmanderätten medför att vissa frågor kan komma att hanteras på olika sätt i olika kommuner. Kontrollera därför alltid att du har den senaste versionen av detta informationsmaterial.

Materialet bygger på information som inhämtats, analyserats och sammanställts av jurister från 6 olika organisationer och byråer. Informationen kommer bland annat från kontakt med myndigheter, granskning av lagtext och förarbeten, samt analyser av rättsfall.

Denna version av **Efter beviljat uppehållstillstånd – Vad händer sen?** är den tredje utgivna versionen, färdigställd den 8 mars 2019.

I denna version har vi gjort vissa mindre justeringar av texten i befintliga stycken, samt gjort mindre tillägg av information. Viss avskalning har gjorts för att göra materialet mer tillgängligt för läsaren.

Materialet har även fått en ny layout med numrerade kapitel. Denna version har även sidnummer.

Ett kapitel med information om oss som skrivit materialet har lagts till.

Texten kommer att fortlöpande uppdateras och kompletteras.

För kontakt eller information om *Efter beviljat uppehållstillstånd – Vad händer sen* kan du vända dig till Leandro Delbono Grimstahl, jurist på Stockholms Stadsmission, leandro.grimstahl@stadsmissionen.se

INFORMATION TILL DIG SOM FÅTT UPPEHÅLLSTILLSTÅND GENOM DEN NYA GYMNASIELAGEN	2
1. ALLMÄNT OM UPPEHÅLLSTILLSTÅNDET	5
2. FÖRSTA TIDEN EFTER ATT DU FÅTT DITT UPPEHÅLLSTILLSTÅND	6
2.1 UPPEHÅLLSTILLSTÅNDSKORT	6
2.2 FOLKBOKFÖRING.....	7
2.3 PENGAR.....	7
2.3.1 KOMMUNEN (SOCIALTJÄNSTEN)	8
2.3.2 CSN.....	8
2.4 BOSTAD	9
2.4.1 OM DU FORTFARANDE BOR PÅ ANLÄGGNINGSBOENDE (ABO)	10
2.5 SKOLA.....	11
2.6 ÖPPNA ETT BANKKONTO	12
2.7 SKAFFA ETT ID-KORT	12
3. NÄR DE FÖRSTA 13 MÅNADERNA BÖRJAR NÄRMA SIG SITT SLUT	14
3.1 VILKA STUDIER KAN LIGGA TILL GRUND FÖR EN FÖRLÄNGNING AV UPPEHÅLLSTILLSTÅNDET?	14
3.1.1 INTRODUKTIONSPROGRAM MED FOKUS PÅ BEHÖRIGHET TILL NATIONELLT PROGRAM	15
3.1.2 INTRODUKTIONSPROGRAM MED FOKUS PÅ ETABLERING PÅ ARBETSMARKNADEN.....	15
3.1.3 NATIONELLT PROGRAM I GYMNASIESKOLAN	15
3.1.4 STUDIER PÅ GYMNASIENIVÅ INOM KOMVUX ELLER SÄRVUX	15
3.1.5 ALLMÄN KURS MOTSVARANDE GYMNASIENIVÅ PÅ EN FOLKHÖGSKOLA	15
3.1.6 SAMMANHÅLLEN YRKEUTBILDNING INOM KOMVUX ELLER SÄRVUX ..	16
3.2 VAD KRÄVS FÖR ATT JAG SKA KUNNA FÖRLÄNGA MITT UPPEHÅLLSTILLSTÅND?.....	16
3.2.1 STUDIER PÅ INTRODUKTIONSPROGRAM SOM FOKUSERAR PÅ BEHÖRIGHET TILL ETT NATIONELLT PROGRAM	16
3.2.2 STUDIER PÅ NÅGON AV DE ANDRA UTBILDNINGARNA.....	17
3.3 KAN JAG BYTA UTBILDNING UNDER TIDEN SOM MITT UPPEHÅLLSTILLSTÅND ENLIGT NYA GYMNASIELAGEN GÄLLER?	18
3.4 OM DU FULLFÖLJER DIN UTBILDNING UNDER TIDEN SOM DITT UPPEHÅLLSTILLSTÅND GÄLLER	19
3.4.1 OM DU FULLFÖLJER ETT INTRODUKTIONSPROGRAM MED FOKUS PÅ BEHÖRIGHET TILL NATIONELLT PROGRAM	19
3.4.2 OM DU FULLFÖLJER NÅGON AV DE ANDRA UTBILDNINGARNA.....	19
3.5 VIKTIG INFORMATION TILL DIG SOM Fyllt 25 ÅR ELLER KOMMER ATT Fylla 25 ÅR UNDER TIDEN SOM DITT UPPEHÅLLSTILLSTÅND ENLIGT DEN NYA GYMNASIELAGEN GÄLLER	20
4. NÄR UPPEHÅLLSTILLSTÅNDET SKA FÖRLÄNGAS PÅ GRUND AV ARBETE	21
5. ALLMÄNNA RÄTTIGHETER SOM GÄLLER DIG SOM HAR BEVILJATS UPPEHÅLLSTILLSTÅND	23
5.1 SJUKVÅRD/TANDVÅRD/MISSBRUKSVÅRD.....	23
5.2 RÄTT ATT ARBETA	23
5.3 SKAFFA PASS	23

5.4 SKAFFA KÖRKORT	23
6. OM OSS OCH VÅRA VERKSAMHETER	24
6.1 RÅDGIVNINGSBYRÅN FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR	24
<i>Vad kan Rådgivningsbyrån hjälpa dig med? .....</i>	<i>24</i>
<i>Rådgivningsbyråns kontaktuppgifter .....</i>	<i>24</i>
6.2 RÄDDA BARNEN	25
<i>Vad kan Rädda Barnen hjälpa dig med? .....</i>	<i>25</i>
<i>Rädda Barnens kontaktuppgifter .....</i>	<i>25</i>
6.3 STOCKHOLMS STADSMISSION	26
<i>Vad kan Stockholms stadsmission hjälpa dig med? .....</i>	<i>26</i>
6.4 SKÅNE STADSMISSION	27
<i>Vad kan Skåne stadsmission hjälpa dig med? .....</i>	<i>27</i>
<i>Behöver du stöd från Skåne stadsmission? .....</i>	<i>27</i>
<i>Skåne stadsmissions kontaktuppgifter .....</i>	<i>27</i>

1. ALLMÄNT OM UPPEHÅLLSTILLSTÅNDET

Om du beviljats ett uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier enligt den ”nya gymnasielagen” gäller uppehållståndet i 13 månader. För att du som omfattas av nya gymnasielagen slutligen ska kunna få ett permanent uppehållstillstånd har lagstiftaren tänkt att du ska förlänga ditt tillfälliga uppehållstillstånd i etapper, alltså flera gånger. Den sista etappen ska kunna leda till ett permanent uppehållstillstånd.

Denna tidslinje visar den följd som lagstiftaren tänkt att detta ska ske i:

- Under de första 13 månaderna ska du hitta en skolplats.
- Därefter ska du ansöka om förlängt uppehållstillstånd för att kunna fullfölja utbildningen.
- När utbildningen är slutförd ska du börja söka jobb. För detta har du 6 månader på dig.
- Om du hittar en anställning som uppfyller vissa kriterier kan du slutligen ansöka om ett permanent uppehållstillstånd.

Eftersom **uppehållstillståndets hela grund är studier**, är din närvaro i skolan och ditt deltagande i studierna väldigt viktigt. För dig som är yngre än 25 finns ingen möjlighet att ”hoppa över” ett steg och direkt försöka få uppehållstillstånd på grund av arbete. När du senare ansöker om förlängning och får ett uppehållstillstånd som är längre än 13 månader måste du varje år rapportera till Migrationsverket att du deltar aktivt i dina studier. Annars får uppehållstillståndet återkallas.

2. FÖRSTA TIDEN EFTER ATT DU FÅTT DITT UPPEHÅLLSTILLSTÅND

I detta kapitel behandlas de viktigaste frågorna som bör lösas så snart som möjligt efter att du har beviljats uppehållstillstånd.

2.1 Uppehållstillståndskort

När du har beviljats ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen bör du **så snart som möjligt skaffa ett så kallat uppehållstillståndskort**. För att få ett uppehållstillståndskort måste du boka en tid hos Migrationsverket för att registrera dina fingeravtryck och ta ett fotografi.

Uppehållstillståndskortet är väldigt viktigt av flera anledningar, till exempel för att du ska kunna folkbokföra dig.

Om du fått ett beslut om beviljat uppehållstillstånd hemskickat ska det stå information om hur du ska göra för att besöka Migrationsverket för att registrera dina fingeravtryck och fotograferas. Detta ska stå under en rubrik som heter ”Information”, vanligtvis lite längre bak i beslutet. Tidigare stod det under rubriken ”Information” bara att du ska boka en tid för att registrera dina fingeravtryck och för att fotograferas på Migrationsverkets hemsida. På senare utskickade beslut om beviljat uppehållstillstånd **står exakt information om en tid och ett datum, samt en plats**, som finns särskilt för att du ska kunna registrera dina fingeravtryck och fotograferas. Många av dem som först inte fick information om en exakt tid för registrering av fingeravtryck och fotografering i sitt beslut om beviljat uppehållstillstånd har senare fått ett brev skickat till sin postadress med sådan information.

Om du råkat missa den tid som stod i ditt beslut om beviljat uppehållstillstånd kan du försöka ringa Migrationsverket och höra om det finns någon senare särskilt avsatt tid för ungdomar som fått uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier, och om även du kan besöka Migrationsverkets kontor under denna tid.

Efter att du har registrerat dina fingeravtryck och fotograferats kommer Migrationsverket att **inom en vecka skicka hem det färdiga uppehållstillståndskortet till den adress som du har uppgett** för Migrationsverket.¹

Uppehållstillståndskortet är inte en identitetshandling och inte heller en resehandling. Du kan alltså inte använda kortet för att resa in och ut ur landet, men om du med hjälp av ett pass senare skulle åka från Sverige måste du ha ditt uppehållstillståndskort för att kunna återvända.

---

¹ Uppgiften om att det tar en veckas väntetid att få kortet hemskickat till din adress är hämtad från Migrationsverkets hemsida (senast besökt 2019-03-04). Det har dock visat sig att det i vissa fall tagit längre tid.

2.2 Folkbokföring

Efter att du har fått ditt uppehållstillståndskort bör du så snart som möjligt besöka Skatteverket för att folkbokföra dig. **När du har folkbokfört dig får du ett svenskt personnummer.**

Folkbokföringen är väldigt viktig av flera anledningar eftersom folkbokföring krävs för att kunna få ett svenskt personnummer. Att du är folkbokförd är ett krav för att du ska ha tillträde till flera viktiga funktioner i samhället, bland annat för att kunna få en skolplats och subventionerad vård.

Information om folkbokföring för personer som kommer från ett land utanför EU eller EES eller som är statslösa finns information på Skatteverkets hemsida:

<https://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/flyttatillsverige/medborgareutanforeees>

För att kunna bli folkbokförd i Sverige krävs att en person har beviljats uppehållstillstånd samt att det är sannolikt att personen ska bo i Sverige under minst ett år.² När du ska folkbokföra dig ska du besöka ett av Skatteverkets servicekontor. Du ska ha med dig ditt uppehållstillståndskort, brevet med beslutet om uppehållstillstånd från Migrationsverket i original, samt pass om ett sådant finns. Du kommer också att bli ombedd att uppge en adress till Skatteverket. Om du saknar fast adress eller boende kan du uppge en adress där du har möjlighet att få din post. Skatteverket kan även folkbokföra någon på en kommun eller stadsdel. Det är dock viktigt att veta att du inte kan folkbokföra dig på adressen till en skola eller organisation.³ Det är också viktigt att du uppger en adress i den kommun som du bor i, även om detta endast är tillfälliga boendelösningar. Skulle du uppge en adress i en annan del av landet kan du sedan tvingas uppsöka sociala myndigheter i kommunen där den uppgivna adressen ligger.

Hur många som står skrivna på adressen kan vara viktigt senare, till exempel om du söker ekonomiskt bistånd från kommunen. Skulle du därför senare hitta en mer stadigvarande boendelösning är det viktigt att du skickar in en flyttanmälan med den nya adressen till Skatteverket.⁴ Se mer under kapitlet Bostad om hur antalet personer som bor på samma adress kan påverka hur mycket pengar Socialtjänsten anser är rimligt att betala för en bostad.

2.3 Pengar

Du kan redan från första dagen då du har fått beslutet om beviljat uppehållstillstånd ansöka om ekonomiskt bistånd från kommunen. Från det att du har fått en skolplats kan du ansöka om pengar genom Centrala studiestödsnämnden (CSN). Om du fortfarande bor i ett av Migrationsverkets anläggningsboenden (ABO) finns särskild information, då andra regler kan gälla. Se mer under avsnitt 2.4.1 nedan.

---

² För de ungdomar som beviljas uppehållstillstånd genom den "nya gymnasielagen" bör inte bedömningen om det är sannolikt att de ska bo i Sverige i minst ett år uppställa några problem. Se HFD 2017 ref. 32 om att uppehållstillståndets giltighetstid inte ska vara avgörande för att en person ska ha rätt att folkbokföra sig i landet.

³ Informationen om vart du kan folkbokföra dig bygger på korrespondens med Skatteverket.

⁴ Informationen om vad du måste uppvisa vid besök på Skatteverket för att kunna folkbokföras, samt informationen om vilken adress du kan uppge, bygger på korrespondens med Skatteverket.

2.3.1 KOMMUNEN (SOCIALTJÄNSTEN)

Om du har fått uppehållstillstånd kan du vända dig till kommunen för ekonomiskt bistånd.⁵ Varje person som söker ekonomiskt bistånd kommer att bedömas individuellt. Det betyder att kommunen gör en individuell bedömning av om du har rätt till ekonomiskt bistånd eller inte när du ansöker. Det är den kommun du vistas i som ansvarar för stödinsatsen.⁶

Eftersom varje kommun själv kan bestämma de exakta detaljerna för vilka krav som ska uppfyllas för att beviljas ekonomiskt bistånd går det inte att säkert ge en instruktion som gäller likadant över hela landet.

I Stockholm gäller att endast det faktum att du inte har folkbokfört dig (och därför inte kunnat påbörja dina studier samt söka CSN), på grund av till exempel långa väntetider för att göra ett uppehållstillståndskort, i sig inte är en grund för att avslå ansökan om ekonomiskt bistånd. Detta bygger på en tanke om att omständigheter som ligger utanför din kontroll, till exempel långa väntetider eller att administrationen tar väldigt lång tid, inte bör påverka din rätt till bistånd. **Du har därför rätt att söka ekonomiskt bistånd så fort du har fått beslutet om beviljat uppehållstillstånd.**

Även om du har rätt att ansöka om ekonomiskt bistånd redan före du fått ditt uppehållstillståndskort och har folkbokfört dig, kommer Socialtjänsten att utreda om du gjort det du kan för att få uppehållstillståndskortet och för att folkbokföra dig. Det är därför fortfarande väldigt viktigt att du både försöker skaffa ett uppehållstillståndskort och att du folkbokför dig så snabbt du kan.⁷

När du ansöker om ekonomiskt bistånd ska du uppvisa beslutet om beviljat uppehållstillstånd. Socialtjänsten kan kräva att en person som söker ekonomiskt bistånd ska, om det är möjligt, först ha ansökt om andra ekonomiska förmåner, till exempel CSN.

2.3.2 CSN

Utgångspunkten är att du ska finansiera dina studier genom studiestöd.⁸ För att beviljas studiestöd ska du gå i skolan. Du måste också vara folkbokförd för att kunna ansöka om studiestöd. Studiestöd söks hos CSN: <https://www.csn.se>

Fram till det kalenderhalvåret det år då du fyller 20 år⁹ kan du ansöka om studiebidrag på 1250 kronor per månad, plus 855 kronor per månad som extra tillägg.¹⁰

---

⁵ 4 kap. 1 § SoL

⁶ 2 a kap. 1 § SoL. Se dock 2 a kap. 2 § för undantag.

⁷ Informationen om vad Socialtjänsten i Stockholms stad kan kräva av dig för att du ska kunna beviljas ekonomiskt bistånd bygger på korrespondens med Stockholms stad.

⁸ Prop. 2017/18:252

⁹ 2 kap. 3 § Studiestödslagen

¹⁰ 2 kap. 4 § Studiestödslagen

Du som är över 20 kan ansöka om studiemedel¹¹, som innefattar ca. 2900 kronor per månad i studiebidrag samt ca. 7280 kronor per månad i studielån. Maximal tid som detta studiemedel kan ges är 120 veckor.¹²

I vissa kommuner kommer Socialtjänsten att kräva att du söker studiebidrag och studielån från och med att du är 20 år gammal. Andra kommuner har valt att vänta med att ställa kravet om att du ska ta studielån tills dess att du fyllt 21. I och med att alla kommuner i Sverige har rätt att bestämma olika i denna fråga kan vi inte ge ett generellt svar på när du ska söka studielån. För att vara säker på att du gör rätt och att du inte får avslag på dina ansökningar, fråga Socialtjänsten i din kommun om den kräver att du söker studielån från och med att du fyller 20 eller inte.¹³

2.4 Bostad

Du som beviljas ett uppehållstillstånd genom gymnasielagen omfattas inte av bosättningslagen¹⁴, vilket innebär att **ingen kommun bär ansvaret för att ordna ett boende**. Du måste alltså **själv ordna ditt boende**.¹⁵ Om du hittar ett boende kan du vid behov få hjälp att bekosta boendet av kommunen. För information om stödinsatser från kommunen, se avsnitt 2.3.1 ovan.

Hur hög bostadskostnad som Socialtjänsten kan komma att ersätta beror på flera faktorer. Vad som anses vara en skälig boendekostnad är alltid en individuell bedömning utifrån den enskildes situation. Som stöd för bedömningen används Försäkringskassans belopp för genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad.¹⁶ Utöver boendekostnader prövas även om storleken på bostaden är skälig. Vägledande boendestandard är ett rum per person (köket oräknat). Skulle fler personer bo tillsammans på en yta som, enligt standarden, är för liten så kommer detta att påverka Socialtjänstens bedömning av rimlig ersättning. Det är till exempel troligt att ersättningen blir mindre eller att du inte får någon ersättning alls om du ansöker om pengar för att bo i ett rum tillsammans med andra.

Ett **andrahandsboende** är när du hyr en bostad i andra hand från den som har ett förstahandskontrakt (att personen hyr bostaden direkt från fastighetsägaren) eller en bostadsrätt. Om du vill söka ersättning för boendekostnader för ett andrahandsboende måste ett skriftligt avtal mellan dig och förstahandshyresgästen kunna uppvisas. Avtalet måste visa hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyrans storlek och vad som ingår i hyran.

Att vara **inneboende** innebär att du hyr ett rum i någons bostad. Om du vill söka ersättning för boendekostnader som inneboende gör Socialtjänsten en bedömning utifrån frågan om den

---

¹¹ 3 kap. 4 § Studiestödslagen

¹² 3 kap. 8 § Studiestödslagen

¹³ Som exempel kan nämnas att Stockholms stad meddelat att Socialtjänsten i staden *inte* kommer att kräva att studielån tas förrän ungdomen fyllt 21.

¹⁴ Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända för bosättning

¹⁵ Prop. 2017/18:252, s. 56

¹⁶ Som exempel kan nämnas att det enligt Försäkringskassans bedömning för bostäder i Stockholm anses att den genomsnittliga kostnaden för en lägenhet avsedd för 1-2 vuxna är 6375 kronor, och den högst godtagbara kostnaden är 8725 kronor.

faktiska boendekostnaden som avtalats mellan bostadsinnehavaren och den inneboende är skälig.

Om flera ungdomar vill gå ihop och **bo tillsammans** går även det. Vad som då anses vara en skälig kostnad för boende och försörjning bedöms utifrån hur många som bor, den faktiska hyreskostnaden för boendet och om ungdomarna lever i hushållsgemenskap (det vill säga delar vissa hushållskostnader) eller inte. Här ovanför kan du läsa om hur det kan påverka Socialtjänstens bedömning av hur mycket ersättning du kan få för ditt boende om fler personer delar rum.

Eftersom det kan vara svårt att hitta en bostad finns här några tips på vad du kan göra för att försöka hitta ett boende:

- Hör dig för i dina eventuella nätverk.
- Fråga runt i sociala medier, till exempel Facebook.
- Leta på annonser efter förstahandskontrakt, andrahandskontrakt, annonser efter inneboende. Bostadsannonser kan du hitta bland annat på nätet, till exempel på:
<https://www.blocket.se>
<https://www.bostaddirekt.se>
<https://www.hyrenbostad.se>
- Se om flera ungdomar i liknande situation kan gå ihop och tillsammans hyra en större lägenhet.

Undantagsvis kan Socialnämnden ombesörja en bostad som uppfyller kraven på skälig levnadsnivå. Detta kräver att du är helt bostadslös och har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad, till exempel på grund av skulder, missbruksproblematik, med mera.¹⁷

Är du i behov av **stödboende** (eget boende med individanpassat stöd) ska Socialnämnden sörja för detta, om ett biståndsbeslut om stödboende fattats genom 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen.¹⁸

Tänk även på att det kan vara en bra idé att ställa sig i **bostadskö** så snart som möjligt för att få chansen till en bättre bostadslösning längre fram i tiden.

Om du står helt utan tak över huvudet en natt kan du vända dig till **Socialjouren** i den kommun där du befinner dig. De har vanligtvis öppet på kvällar och helger och kan i vissa fall hjälpa till om ditt behov av boende är akut.

2.4.1 OM DU FORTFARANDE BOR PÅ ANLÄGGNINGSBOENDE (ABO)

Om du beviljas ett uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen kommer du, som nämnt ovan, inte att anvisas till en kommun som ska ordna ditt boende eftersom personer som beviljas dessa uppehållstillstånd inte omfattas av bosättningslagen. Personer som fortfarande bor på ett av Migrationsverkets anläggningsboenden (ABO) när uppehållstillståndet enligt den nya gymnasielagen beviljas omfattas dock av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande

¹⁷ SKL:s PM från 2018-06-08, s. 7

¹⁸ 6 kap. 1 § SoL

(LMA) även efter att uppehållstillståndet beviljas. Detta innebär att de fortsatt har rätt till bistånd enligt LMA i form av exempelvis boende och dagersättning. Om du bor på ABO när ditt uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen beviljas har du möjlighet att bo kvar under hela tiden som ditt uppehållstillstånd gäller om du inte väljer att ordna ett eget boende.

Enligt den information vi har från Migrationsverket idag har du dock inte rätt till dagersättning om du får studiestöd från CSN. Du kan inte heller få försörjningsstöd eller andra bosättningsbaserade förmåner när du omfattas av LMA och bor på ABO.

Enligt en rättsutredning från Migrationsverket¹⁹ framgår följande avseende personer som bor på ABO när uppehållstillstånd beviljas:

”[P]ersoner som inte anvisats plats i en kommun behåller sin rätt till bistånd enligt LMA, oavsett om det är lagligen möjligt att anvisa dem eller inte. Dessa personer kommer således att ha rätt till bistånd med bl.a. logi enligt LMA till dess att de väljer att ordna eget boende och annars så länge uppehållstillståndet gäller. En person som beviljas permanent uppehållstillstånd på en grund som inte omfattas av bosättningslagen kan därmed i teorin komma att bo kvar i anläggningsboende livet ut.”

2.5 Skola

Om du fått uppehållstillstånd och saknar en skolplats bör du så snart du har folkbokfört dig försöka hitta en skolplats. Du kan läsa mer om vilka utbildningar du kan välja för att kunna förlänga ditt uppehållstillstånd igen under avsnitt 3.1 nedan.

Olika kommuner löser skolfrågan olika, och dessutom finns särskiljande regler för friskolor. Det går därför inte att ge ett enhetligt svar på hur du ska göra för att få en skolplats. Av denna anledning bör du **kontakta din kommun** och fråga vad den kan göra för att du ska få en skolplats.

I Stockholm finns fyra kontor under kommunal förvaltning som kan hjälpa ungdomar och unga vuxna att hitta en utbildning som passar dig, samt en skolplats i den kommunala gymnasieskolan eller Särvox och Komvux:

- **Ung I Centrum** hjälper unga, unga vuxna och ensamkommande som inte vet var och var de ska studera. Utöver studie- och yrkesvägledning erbjuder Ung i Centrum dig även individuellt stöd i att söka extrajobb eller arbete när du börjar bli klar med dina studier.
Telefonnummer: 072-468 00 10
Mailadress: ungicentrum@stockholm.se
Besök Ung I Centrum: Drop in-tider (måndagar kl. 17:00-18:30, samt tisdagar 13:00-15:00) på adressen Gustavslundsvägen 145, plan 6, Bromma.
Ung I centrum kan hittas på internet:
<http://www.stockholm.se/-/Serviceenhetsdetaljer/?enhet=51c340d9b90243d890aa214556cf2da4>

¹⁹ Migrationsverkets rättsavdelning, 2018-09-17, Rättsutredning om rätten till bistånd enligt LMA för utlänningar som beviljas uppehållstillstånd på grunder som inte omfattas av bosättningslagen, Diarienummer 1.3.4-2018-39165

- **START Stockholm** hjälper ungdomar i åldrarna 16–19 år att hitta en skolplats om de inte har gymnasiebehörighet i svenska, det vill säga om de behöver gå på en språkin introduktionsutbildning.
Mailadress: start-gymnasiet@stockholm.se
Besök START Stockholm: Drop in-tider (måndagar kl. 13:30-15:30, samt fredagar 13:00-15:00) på adressen Hornsgatan 124.
Telefonnummer: 08-508 336 75 (telefon tid kl. 09:00-11:00 på måndagar, onsdagar och fredagar).
START Stockholm kan hittas på internet:
<http://pedagog.stockholm.se/nyanlanda/start-stockholm/>
- **Skolslussen** erbjuder studie- och yrkesvägledning till ungdomar i åldrarna 16–19 år. Skolslussen kan även hjälpa dig att söka en skolplats.
Telefonnummer: 08-508 34 800
Skolslussen kan hittas på internet:
<http://www.stockholm.se/ForskolaSkola/Gymnasium/utan-plats-pa-gymnasiet/>
  - OBS! Har du slutfört gymnasiet ska du istället vända dig till **Vuxenutbildningscentrum** (se nedan). Om du inte har uppnått godkänt betyg i svenska som andraspråk (motsvarande grundskola) ska du istället vända dig till **START Stockholm** (se ovan).
- **Vuxenutbildningscentrum** hjälper unga vuxna som fyllt 20 att söka kurser och utbildningar på grundläggande och gymnasial nivå. Vuxenutbildningscentrum hjälper även till att förmedla kontakt till studie- och yrkesvägledare.
Vuxenutbildningscentrum kan hittas på internet:
<http://www.stockholm.se/vuxenutbildningscentrum>
  - OBS! Även den som är yngre än 20 år, och saknar avslutad gymnasieutbildning, kan ha rätt att studera om det utifrån personliga omständigheter finns särskilda skäl.

2.6 Öppna ett bankkonto

Du bör ganska snart efter att du har beviljats uppehållstillstånd kontakta en bank för att öppna ett bankkonto och samtidigt få ett bankkort. Bankkontot behöver du för att du regelbundet ska kunna få insättningar när du beviljats ersättning från Socialtjänsten och beviljats studiestöd från CSN. Att du har ett bankkonto öppnar även upp för möjligheten att betala dina köp i butik med ett betalkort, samt att betala för köp på internet. Bankernas rutiner om vad de kräver för att en ny bankkund ska kunna öppna ett konto varierar beroende på bank, och det går därför inte att i detta informationsmaterial ge en exakt instruktion om hur du ska göra.

2.7 Skaffa ett ID-kort

Efter att du har folkbokfört dig är det en god idé att skaffa ett ID-kort. Med ID-kortet kan du identifiera dig. Detta kan vara bra om du till exempel ska hämta ut receptbelagda mediciner på apoteket eller hämta ut paket på posten.

Ett ID-kort kan du skaffa på Skatteverket, men bara vissa av Skatteverkets kontor utfärdar ID-kort. Information om vilka av Skatteverkets kontor som utfärdar ID-kort och vilket som ligger närmast dig kan du hitta på Skatteverkets hemsida, <http://www.skatteverket.se>

Skatteverkets ID-kort kan inte användas istället för pass när du reser utomlands. För att kunna skaffa Skatteverkets ID-kort måste du:

- Vara folkbokförd i Sverige,
- Betala ansökningsavgiften för att ansöka om ett ID-kort. Ansökningsavgiften är 400 kronor. Du måste ha betalat ansökningsavgiften före det att du besöker Skatteverkets kontor för att lämna in en ansökan om ID-kort, och tillsammans med din ansökan ska du visa upp ett kvitto på att ansökningsavgiften har betalats in. Information om hur och var du betalar finns på Skatteverkets hemsida: <https://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/idkort/villkorforattfaansokaomidkort>
- Du måste även identifiera dig. Detta kan du göra genom att visa upp ditt uppehållstillståndskort.

3. NÄR DE FÖRSTA 13 MÅNADERNA BÖRJAR NÄRMA SIG SITT SLUT

När du fått ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller det i 13 månader. Innan uppehållstillståndet löper ut kan du ansöka om att förlänga ditt uppehållstillstånd för att fortsätta studera i gymnasieskolan om du inte har fullföljt din utbildning. Du kan ansöka om förlängning tidigast tre månader innan ditt uppehållstillstånd löper ut men senast den sista dagen som uppehållstillståndet gäller.

Gymnasielagen består av flera bestämmelser i den tillfälliga lagen. För att få ditt uppehållstillstånd förlängt genom gymnasielagen måste flera krav uppfyllas. Något som är gemensamt för alla bestämmelser är att du måste ha **påbörjat** dina studier för att kunna få ett uppehållstillstånd. Om du fick ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen för att du hade för avsikt att studera måste du därför ha påbörjat studier för att det ska vara möjligt att förlänga ditt uppehållstillstånd.

Enligt den information vi har från Migrationsverket idag **måste du ha påbörjat dina studier innan de 13 månaderna har gått för att kunna förlänga uppehållstillståndet igen**. Om du påbörjar studierna senare än så, exempelvis först under tiden som du väntar på beslut om en förlängningsansökan, kan det innebära att Migrationsverket säger nej till att förlänga ditt uppehållstillstånd.

Om du vill kunna förlänga ditt uppehållstillstånd, men inte studerar, är det därför viktigt att du försöker hitta en studieplats och påbörja studierna innan ditt uppehållstillstånd löper ut. Du kan läsa mer om att hitta en studieplats under avsnitt 2.5 ovan.

3.1 Vilka studier kan ligga till grund för en förlängning av uppehållstillståndet?

Det finns flera olika utbildningar som kan ligga till grund för en förlängning av ditt uppehållstillstånd:

- Introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program
- Introduktionsprogram med fokus på etablering på arbetsmarknaden
- Nationellt program i gymnasieskolan
- Studier på gymnasienivå inom Komvux eller Särvox
- Allmän kurs motsvarande gymnasienivå på en folkhögskola
- Sammanhållen yrkesutbildning på inom Komvux eller Särvox

Som vi nämnt tidigare måste du ha påbörjat dina studier vid någon av utbildningarna i listan ovan för att du ska kunna förlänga ditt uppehållstillstånd när de 13 månaderna närmar sig sitt slut.

Det finns olika typer av introduktionsprogram och nationella program i gymnasieskolan. Vissa program fokuserar på behörighet till en annan utbildning och andra program fokuserar på

etablering på arbetsmarknaden. Vi har delat upp information om alla utbildningar under en varsin rubrik nedan.

3.1.1 INTRODUKTIONSPROGRAM MED FOKUS PÅ BEHÖRIGHET TILL NATIONELLT PROGRAM

Introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till nationella program finns för att förbereda dig för studier på ett nationellt program. Språkintrouktion är ett exempel på en sådan utbildning. Om du studerar, eller vill studera på ett sådant introduktionsprogram kan det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

3.1.2 INTRODUKTIONSPROGRAM MED FOKUS PÅ ETABLERING PÅ ARBETSMARKNADEN

Introduktionsprogram som fokuserar på etablering på arbetsmarknaden är en form av yrkesinriktad utbildning som finns för att förbereda dig för ett visst yrke eller en viss yrkesutbildning. Yrkesintroduktion är ett exempel på en sådan utbildning. Även genom introduktionsprogrammet ”individuellt alternativ” är det möjligt att få en yrkesinriktad utbildning.

3.1.3 NATIONELLT PROGRAM I GYMNASIESKOLAN

Nationella program kan antingen vara ett högskoleförberedande program (exempelvis ett samhällsvetenskapligt program) som fokuserar på att förbereda dig för studier på högskola eller ett yrkesprogram (exempelvis vård- och omsorgsprogrammet) som förbereder dig för ett visst yrke eller fortsatt yrkesutbildning. Nationella program finns både i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Du kan påbörja studier på ett nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan fram till den 1 juli det år du fyller 20 år. Därefter kan du studera på Komvux eller Särvux.

3.1.4 STUDIER PÅ GYMNASIENIVÅ INOM KOMVUX ELLER SÄRVUX

Du kan studera på Komvux eller Särvux från den 1 juli det år du fyller 20 år. För att få studera på Komvux eller Särvux måste du sakna sådana kunskaper som utbildningen ska ge. Du måste också ha förutsättningar att klara av utbildningen. Studier på gymnasienivå på Komvux och Särvux kan vara en utbildning som motsvarar ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram på de nationella programmen i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Om du studerar eller vill studera på heltid på gymnasienivå inom Komvux eller Särvux så kan det ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen. Om du studerar på grundskolenivå inom Komvux eller Särvux kan det inte ge ett uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, utan det **krävs att studierna är på gymnasial nivå.**

3.1.5 ALLMÄN KURS MOTSVARANDE GYMNASIENIVÅ PÅ EN FOLKHÖGSKOLA

I olika delar av Sverige finns folkhögskolor som erbjuder kurser på gymnasienivå, med fokus på behörighet till annan utbildning. Om du studerar eller vill studera på heltid på en allmän kurs på gymnasienivå vid en folkhögskola så kan även det ligga till grund för uppehållstillstånd

enligt den nya gymnasielagen. För att omfattas av den nya gymnasielagen **måste studierna vara på gymnasienivå** och inte grundskolenivå.

3.1.6 SAMMANHÅLLEN YRKESUTBILDNING INOM KOMVUX ELLER SÄRVUX

Inom Komvux och Särvox kan även sammanhållna yrkesutbildningar eller yrkespaket erbjudas. Dessa utbildningar består av olika nationella yrkesämnen och kurser. Utbildningarna är anpassade för att vara relevanta för ett visst yrkesområde och kompetenskraven som ställs inom olika branscher. Det är inte ett krav att hela utbildningen måste vara på gymnasial nivå, utan yrkespaketet kan i vissa fall kombineras med andra ämnen eller kurser.

3.2 Vad krävs för att jag ska kunna förlänga mitt uppehållstillstånd?

Det är olika paragrafer som reglerar förlängningen av ditt uppehållstillstånd. Vilken paragraf som gäller i just ditt fall beror på vilken utbildning du går. För alla utbildningar utom en är det samma bestämmelse som kan förlänga ditt uppehållstillstånd – **paragraf 16 d i den tillfälliga lagen**. Om du studerar på ett introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till ett nationellt program är det däremot en annan bestämmelse som kan förlänga ditt uppehållstillstånd – **paragraf 16 h i den tillfälliga lagen**. Vi har därför delat upp informationen om möjligheten att förlänga ditt uppehållstillstånd under två rubriker nedan, beroende på vilken utbildning du studerar på och vilken paragraf som då kan förlänga ditt uppehållstillstånd. Läs gärna igenom båda avsnitten om det kan hjälpa dig bestämma vilken utbildning du vill studera efter att du fått ett uppehållstillstånd.

3.2.1 STUDIER PÅ INTRODUKTIONSPROGRAM SOM FOKUSERAR PÅ BEHÖRIGHET TILL ETT NATIONELLT PROGRAM

Om du studerar eller börjar studera på ett introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till ett nationellt program och inte hinner fullfölja utbildningen innan uppehållstillståndet löper ut, så kan du ansöka om att förlänga ditt uppehållstillstånd enligt **paragraf 16 h** i den tillfälliga lagen. Om du fullföljer din utbildning på introduktionsprogrammet under tiden som uppehållstillståndet gäller är det viktigt att du läser informationen under avsnitt 3.4 nedan.

För att du ska få ditt uppehållstillstånd förlängt enligt **paragraf 16 h** måste du uppfylla dessa krav:

- Du har påbörjat dina studier på introduktionsprogrammet
- Du har inte fyllt 25 år

Om du uppfyller dessa krav kan du få ditt uppehållstillstånd förlängt. För att visa att du har påbörjat dina studier när du ansöker om förlängning måste **du lämna in en kopia av din individuella studieplan till Migrationsverket**. En individuell studieplan kan du få från din skola.

Om du har fyllt 25 år kan du **inte** få ett förlängt uppehållstillstånd för att studera. Om du fyllt 25 år, eller kommer att fylla 25 år under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller är det därför viktigt att du läser informationen under avsnitt 3.5 nedan.

Om du får ditt uppehållstillstånd förlängt enligt paragraf 16 h så **gäller uppehållstillståndet i 13 månader**. Det är viktigt att känna till att ett sådant uppehållstillstånd **bara kan beviljas en enda gång**. Det innebär att du **måste** hunnit påbörja studier antingen på ett nationellt program eller på Komvux eller Särvox för att få ditt uppehållstillstånd förlängt på nytt enligt **paragraf 16 d** i den tillfälliga lagen. Du kan läsa mer om kraven för att få uppehållstillstånd enligt paragraf 16 d under nästa avsnitt, 3.2.2. Du kan inte få ditt uppehållstillstånd förlängt på nytt för ytterligare en utbildning på ett introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till nationellt program. Det är inte helt klart om du kan få ditt uppehållstillstånd förlängt för studier på ett yrkespaket inom ramen för ett introduktionsprogram efter att ditt uppehållstillstånd enligt paragraf 16 h löpt ut. Om du befinner dig i en sådan situation bör du alltid kontrollera med Migrationsverket att det är okej.

3.2.2 STUDIER PÅ NÅGON AV DE ANDRA UTBILDNINGARNA

Om du studerar eller börjar studera någon av de andra utbildningarna som kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen så kan denna utbildning även ligga till grund för förlängning enligt **paragraf 16 d** i den tillfälliga lagen efteråt. Med ”någon av de andra utbildningarna” menar vi dessa:

- Introduktionsprogram som fokuserar på etablering på arbetsmarknaden
- Nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan
- Studier på gymnasienivå inom Komvux eller Särvox
- En allmän kurs motsvarande gymnasienivå på folkhögskola
- En sammanhållen yrkesutbildning inom Komvux eller Särvox

För att du ska få ditt uppehållstillstånd förlängt enligt paragraf 16 d måste du uppfylla dessa krav:

- Du har påbörjat dina studier vid en av utbildningarna
- Du har inte fyllt 25 år
- Du har inte tidigare fullföljt en sådan utbildning

Om du uppfyller dessa krav kan du få ditt uppehållstillstånd förlängt. För att visa att du har påbörjat dina studier när du ansöker om förlängning måste du **lämna in en kopia av din individuella studieplan till Migrationsverket**. En individuell studieplan kan du få från din skola.

Det är även viktigt att känna till att om du har **fullföljt en yrkesinriktad utbildning** inom ett introduktionsprogram eller vid Komvux eller Särvox kan du inte få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera på ett nationellt program i gymnasieskolan efteråt, även om du har blivit behörig till ett sådant program. Om du däremot hann fullfölja den yrkesinriktade utbildningen **innan den nya gymnasielagen började gälla**, den 1 juli 2018, så kan du beviljas uppehållstillstånd för studier på nationellt program om du har kommit in på ett sådant program och påbörjat dina studier.

Om du har fyllt 25 år kan du inte få ett förlängt uppehållstillstånd för att studera. Om du fyllt 25 år, eller kommer att fylla 25 år under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller är det viktigt att du läser informationen under avsnitt 3.5 nedan.

Ytterligare ett krav är att du inte tidigare får ha fullföljt en sådan utbildning som du studerar när du ansöker om förlängning. Om du har fullföljt en utbildning på ett introduktionsprogram tidigare kan du alltså inte få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera på ytterligare en utbildning på ett introduktionsprogram. Som nämnt ovan är det dock inte helt klart om detta även gäller om du påbörjar studier på ett yrkesintroduktionsprogram efter att du fullföljt ett introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program.

Om du studerar på ett nationellt program är det också ett krav på att du inte får ha fullföljt en motsvarande utbildning utomlands tidigare. Om du fullföljer din utbildning under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller är det därför viktigt att du läser informationen under avsnitt 3.4 nedan.

Om du får ditt uppehållstillstånd förlängt enligt paragraf 16 d så **gäller uppehållstillståndet i 6 månader utöver längden på din individuella studieplan**, alltså så länge som din individuella studieplan gäller plus sex månader till. Att ditt uppehållstillstånd gäller i sex månader efter att du fullföljt din utbildning beror på att du ska få tid att hitta ett arbete för att kunna ansöka om permanent uppehållstillstånd om du har etablerat dig på arbetsmarknaden och kan försörja dig. För att få permanent uppehållstillstånd vid försörjning finns flera krav som måste uppfyllas. Du kan läsa mer om dessa krav under avsnitt 4 nedan.

3.3 Kan jag byta utbildning under tiden som mitt uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen gäller?

Det är inte helt klarlagt hur möjligheterna ser ut att byta utbildning under tiden som uppehållstillståndet enligt den nya gymnasielagen gäller. Enligt den information vi har från Migrationsverket idag ska det dock vara möjligt att fritt byta utbildning eller skola under tiden som uppehållstillståndet enligt den nya gymnasielagen gäller (13 månader). Det är först i samband med att du ansöker om förlängning av ditt uppehållstillstånd som du måste visa att du påbörjat en utbildning som kan ligga till grund för fortsatt uppehållstillstånd. Som nämnt ovan anser Migrationsverket att du måste ha påbörjat utbildningen **innan de 13 månaderna har gått** för att kunna förlänga uppehållstillståndet.

Även du som lämnade in en individuell studieplan när du ansökte om uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen ska ha rätt att byta utbildning eller skola under tiden som uppehållstillståndet enligt den nya gymnasielagen gäller (13 månader). Detta ska också gälla oavsett om du byter från en utbildningsform till en annan, exempelvis från en yrkesutbildning till ett nationellt program.

Det är dock viktigt att veta om att **du inte får byta från en yrkesinriktad utbildning till en annan utbildningsform** (exempelvis ett nationellt program) efter att ditt uppehållstillstånd förlängts (enligt paragraf 16 d).

Som tidigare nämnts är det inte helt klarlagt hur reglerna ser ut om du vill byta utbildning. Även om det är informationen ovan vi har tillgång till idag är vårt råd att **alltid fråga**

Migrationsverket innan du byter utbildning för att vara säker på att det inte skapar problem för din möjlighet att förlänga ditt uppehållstillstånd. Det bästa är att maila och fråga, eftersom du då har ett skriftligt informationsunderlag direkt från Migrationsverket att hänvisa till.

Det är också viktigt att känna till att din individuella studieplan får ändras under tiden som du studerar, om det finns godtagbara skäl. Det är i så fall din lärare som ändrar din studieplan. Om du studerar på en yrkesinriktad utbildning som ges inom ramen för ett introduktionsprogram, eller en sammanhållen yrkesutbildning inom Komvux eller Särvux, är det emellertid viktigt att känna till att den individuella studieplanen inte får ändras så mycket att din utbildning får en ny yrkesinriktning. Det är dock tillåtet att lägga till någon kurs om läraren bedömer att det krävs för att du ska uppnå målen med din yrkesinriktade utbildning.

3.4 Om du fullföljer din utbildning under tiden som ditt uppehållstillstånd gäller

Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt den nya gymnasielagen gäller, som nämnts ovan, i 13 månader. Om du fullföljer din utbildning under dessa 13 månader finns det flera saker som är viktiga att känna till. Vilken information som är viktig för dig att veta om beror på vilken utbildning du studerat på. Vi har därför delat upp informationen under två rubriker nedanför, beroende på vilken utbildning du studerar på.

3.4.1 OM DU FULLFÖLJER ETT INTRODUKTIONSPROGRAM MED FOKUS PÅ BEHÖRIGHET TILL NATIONELLT PROGRAM

Om du studerar på ett introduktionsprogram som fokuserar på behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan och du fullföljer din utbildning innan ditt uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen löper ut kan du ansöka om förlängning enligt **paragraf 16 d** för att studera på ett nationellt program eller på Komvux eller Särvux. För att få ditt uppehållstillstånd förlängt måste du ha kommit in på en utbildning på ett nationellt program eller på Komvux eller Särvux och påbörjat dina studier när du ansöker om förlängning. Om du då får ett uppehållstillstånd gäller det i sex månader utöver längden på din individuella studieplan. Om du inte har påbörjat dina studier innan ditt uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen löper ut (13 månader), kan du inte få uppehållstillståndet förlängt enligt den information vi har från Migrationsverket idag. Kom ihåg att du inte kan få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera på ytterligare ett introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program.

3.4.2 OM DU FULLFÖLJER NÅGON AV DE ANDRA UTBILDNINGARNA

Om du fullföljer din utbildning eller tar examen innan ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen löper ut kan du inte få ditt uppehållstillstånd förlängt för att studera i gymnasieskolan (om du inte studerat på ett introduktionsprogram med fokus på behörighet till nationellt program, se avsnitt 3.4.1 ovan). Du kan däremot beviljas permanent uppehållstillstånd om du kan visa för Migrationsverket att du etablerat dig på arbetsmarknaden och kan försörja dig när du ansöker om förlängning. För att få ett permanent uppehållstillstånd för arbete finns många krav som måste uppfyllas. I avsnitt 4 berättar vi mer om alla krav som måste uppfyllas för att beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning.

När du fullföljt din utbildning ska du få minst sex månader på dig att hitta ett jobb. Om du fullföljer din utbildning när du har **mindre** än sex månader kvar av ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen kan du ansöka om förlängning för att få sex månader på dig att hitta ett jobb. Då ansöker du om uppehållstillstånd enligt **paragraf 16 i**. Om du får ett sådant uppehållstillstånd gäller det i sex månader efter den dag du tog examen eller sex månader efter den dag din yrkesinriktade utbildning avslutades enligt din individuella studieplan. **Tiden räknas alltså inte från det datum du får beslut om förlängning från Migrationsverket, utan från det datum din utbildning fullföljts.** Det kan bli så att du inte hinner få ditt uppehållstillstånd på sex månader beviljat innan de sex månaderna har gått. Men i och med att du kommer att vistas lagligt i Sverige under dessa sex månader oavsett, har du möjlighet att etablera dig på arbetsmarknaden under tiden. Om du gör det kan du ansöka om permanent uppehållstillstånd vid försörjning.

Det är inte helt klarlagt när du måste lämna in en ansökan om att få permanent uppehållstillstånd om du har fått ett arbete. Om du har lämnat in en förlängningsansökan enligt paragraf 16 i vet vi inte om du måste ansöka om permanent uppehållstillstånd efter att du fått ditt uppehållstillstånd enligt paragraf 16 i beviljat eller om du måste ansöka innan de sex månaderna har gått. Om du befinner dig i den situationen bör du därför kontrollera med Migrationsverket när de vill att du ansöker.

3.5 Viktig information till dig som fyllt 25 år eller kommer att fylla 25 år under tiden som ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen gäller

En av anledningarna till att gymnasielagen infördes från början var att reglerna som bestämmer vem som kan få permanent uppehållstillstånd vid försörjning säger att den som är yngre än 25 år bara kan få ett permanent uppehållstillstånd om hen fullföljt en utbildning i gymnasieskolan först. För den som är 25 år eller äldre finns det inget krav på att man måste fullfölja en gymnasieutbildning först, utan en kan få permanent uppehållstillstånd vid försörjning ändå. Därför är gymnasielagen begränsad till att bara gälla de som är under 25 år. Den **nya** gymnasielagen gör dock ett undantag från denna regel då ett uppehållstillstånd kan beviljas även om du fyllt 25 år och uppfyller alla kraven, eftersom vissa kan ha fått sin ålder uppskriven flera år av Migrationsverket. Men om du är 25 år när du får ditt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen eller om du kommer att fylla 25 år under tiden som uppehållstillståndet gäller kan du alltså **inte** förlänga ditt uppehållstillstånd därefter för att studera i gymnasieskolan, eftersom de andra reglerna bara gäller de som inte fyllt 25 år.

Det finns dock en möjlighet även för den som är 25 år att få ett nytt uppehållstillstånd när uppehållstillståndet genom den nya gymnasielagen löper ut. Du måste då kunna visa för Migrationsverket att du uppfyller kraven för att få permanent uppehållstillstånd vid etablering på arbetsmarknaden och försörjning. Om du är 25 år, eller kommer fylla 25 år under tillståndstiden måste du därför **försöka hitta ett jobb istället för en utbildning.** Du kan läsa mer om kraven för att få permanent uppehållstillstånd vid försörjning under avsnitt 4 nedan.

4. NÄR UPPEHÅLLSTILLSTÅNDET SKA FÖRLÄNGAS PÅ GRUND AV ARBETE

I den tillfälliga lagen finns en bestämmelse som gör det möjligt att beviljas ett permanent uppehållstillstånd om du kan visa för Migrationsverket att du etablerat dig på arbetsmarknaden och kan försörja dig. För dig som har fullföljt en utbildning, eller fyllt 25 år, är det därför viktigt att veta vilka krav som ställs för att du ska beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

Det är viktigt att komma ihåg att det finns ett krav på att du måste ha fullföljt din utbildning om du är under 25 år för att få permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Du kan därför inte satsa på att hitta ett jobb om du är under 25 år och inte har fullföljt en utbildning.

För att beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning måste flera krav uppfyllas:

- Din arbetsgivare måste berätta för Skatteverket om din anställning senast månaden efter den kalendermånad då din anställning påbörjades. Om du blev anställd i januari måste din arbetsgivare alltså berätta för Skatteverket om anställningen senast den sista dagen i februari, men absolut senast innan Migrationsverket fattar beslut om din ansökan.
- Du kan försörja dig genom anställning eller inkomster från näringsverksamhet.
- Din lön, ditt försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor är inte sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Samma sak gäller om du kan försörja dig genom inkomster från näringsverksamhet.
- Om du inte har fyllt 25 år måste du ha fullföljt en gymnasieutbildning eller yrkesinriktad utbildning först.

Det är du som måste visa för Migrationsverket att du uppfyller kraven för att få permanent uppehållstillstånd. Det är inte tillräckligt att du fått ett erbjudande om en anställning, utan du måste ha påbörjat din anställning när Migrationsverket fattar beslut om din ansökan om permanent uppehållstillstånd.

Du uppfyller försörjningskravet om du kan försörja dig genom en anställning eller inkomster från näringsverksamhet. Det kan också vara en kombination av dessa olika inkomster och också flera olika anställningar. Din inkomst måste vara en sådan som beskattas, alltså att du betalar skatt på lönen eller inkomsten du får varje månad. Du måste också ha en inkomst under en tillräckligt lång tid i framtiden. Om du är anställd måste det stå i ditt anställningskontrakt att du antingen är tillsvidareanställd eller har en anställning i minst två år från det datum Migrationsverket fattar sitt beslut.

Med näringsverksamhet menas exempelvis en enskild firma, handelsbolag eller aktiebolag. För att visa att du uppfyller kravet om tillräcklig inkomst från näringsverksamhet måste du visa att näringsverksamheten går med vinst och att du kan försörja dig genom vinsten. Även här måste

du kunna visa att du kan försörja dig på näringsverksamheten under minst två år från det datum Migrationsverket fattar sitt beslut.

När Migrationsverket bedömer om din lön eller inkomst är tillräcklig kommer de göra en individuell bedömning utifrån de behov du har. Din inkomst är inte tillräcklig om du behöver försörjningsstöd från socialtjänsten. Din anställning får heller inte vara subventionerad. Det innebär att din arbetsgivare måste betala hela din lön. Det får inte vara någon annan, till exempel staten eller Arbetsförmedlingen, som betalar en del av din lön.

Både din lön, ditt försäkringsskydd och dina övriga anställningsvillkor måste uppfylla villkoren i svenska kollektivavtal eller praxis inom ditt yrke eller bransch. Det betyder att exempelvis lönen inte får vara sämre än vad kollektivavtalet säger att den ska vara eller vad som är rimligt inom ditt yrke.

Något som är bra att veta är att Migrationsverket inte ska tillämpa ett högre beviskrav för din identitet när de prövar din ansökan om permanent uppehållstillstånd. De ska använda samma beviskrav för identiteten som tidigare gällt för dig. Enligt den nya gymnasielagen fick uppehållstillstånd beviljas även om identiteten var oklar eller inte kunde göras sannolik. För de som beviljats uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen får ett uppehållstillstånd därför även vid förlängningsansökan och ansökan om permanent uppehållstillstånd beviljas även om identiteten är oklar eller inte kan göras sannolik.

5. ALLMÄNNA RÄTTIGHETER SOM GÄLLER DIG SOM HAR BEVILJATS UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Här står att läsa information om en rad rättigheter som en du som har beviljats uppehållstillstånd har. Kapitlet kommer även att lyfta sådana frågor där dina rättigheter är begränsade, som till exempel vid familjeåterförening.

5.1 Sjukvård/Tandvård/Missbruksvård

Du som har fått uppehållstillstånd och som folkbokfört dig i Sverige har rätt till subventionerad vård på lika villkor som andra personer som är folkbokförda i Sverige. Vid vissa särskilda behandlingar och ingrepp kan det dock krävas att du behöver vistas i Sverige en längre tid för att göra uppföljningar (till exempel vid transplantation) och det är alltid en medicinsk bedömning. Detta kan vid tillfälliga uppehållstillstånd innebära en begränsning som ansvarig läkare måste ta i beaktande i sin bedömning.

5.2 Rätt att arbeta

Du som har beviljats uppehållstillstånd har rätt att arbeta i Sverige. Det är dock viktigt att komma ihåg att du som har beviljats uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier fått uppehållstillstånd just för att gå i skolan. **Arbetet får därför inte ersätta studierna om du ska ha en möjlighet att få ditt uppehållstillstånd förlängt på grund av studier. Du kan inte få ditt uppehållstillstånd förlängt för arbete om du inte fullföljt en utbildning eller fyllt 25 år.**

För dig som ännu inte är klar med dina gymnasiestudier kan arbetet tjäna som en extra inkomst vid sidan av studierna. Inkomsten kan dock påverka eventuellt försörjningsstöd.

För dig som har klarat av dina gymnasiestudier är arbetet ett krav för att få fortsatt uppehållstillstånd. Se särskild information om detta under avsnitt 4 ovan.

5.3 Skaffa pass

Mer information om vilka regler som gäller för att skaffa pass kommer att fyllas på inom kort.

5.4 Skaffa körkort

Mer information om vilka regler som gäller för att skaffa körkort kommer att fyllas på inom kort.

6. OM OSS OCH VÅRA VERKSAMHETER

6.1 Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar (Rådgivningsbyrån) är ett asylrättscentrum som sen 1991 verkar för en rättssäker asylprocess. Vi erbjuder gratis juridisk rådgivning inom området migrationsrätt med särskilt fokus på asyl. Vi tar uppdrag som offentligt biträde och kan agera ombud, främst i ärenden om verkställighetshinder. Allt vårt arbete är kostnadsfritt för asylsökande. Utöver detta erbjuder vi även utbildningar i asylrätt och bedriver analys och påverkansarbete för att tillvarata asylsökandes rättigheter i asylprocessen.

Vad kan Rådgivningsbyrån hjälpa dig med?

Du är alltid välkommen att höra av dig till oss på Rådgivningsbyrån om du har frågor om nya gymnasielagen eller andra frågor om migrationsrätt. Vi hjälper gärna till att förklara. Om du har fått ett utvisningsbeslut och inte har en jurist/advokat som hjälper dig kan vi gå igenom ditt ärende för att bedöma om det finns något vi kan hjälpa till med. På vår hemsida kan du läsa mer om Rådgivningsbyrån och vad vi gör. Där hittar du också ett informationsmaterial om hela asylprocessen från början till slut.

Rådgivningsbyråns kontaktuppgifter

Hemsida: www.sweref.org

Mailadress: info@sweref.org

Telefonrådgivning (på svenska och engelska):

Måndagar, tisdagar och onsdagar, kl. 9.00-11.00

Telefonnummer: 0200-88 00 66

(Det är gratis att ringa oss)

Facebook: [@sweref.org](https://www.facebook.com/sweref.org)

Twitter: [@sweref_org](https://twitter.com/sweref_org)

LinkedIn: Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar

6.2 Rädda Barnen

Rädda Barnen är en global barnrättsorganisation som funnits sedan 1919. Vi kämpar för barns rätt att överleva, utvecklas och växa upp i trygghet och vi finns i över 120 länder, inklusive Sverige. Vi är politiskt och religiöst obundna och har FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, som grund i allt vårt arbete.

Runt om i världen jobbar vi bland annat med barns rätt till hälsa, utbildning och trygghet. I vissa länder jobbar vi år efter år, långsiktigt. I andra länder stöttar vi vid katastrofer.

Vi har ideella lokalföreningar i ca 160 kommuner runt om i Sverige och vi har regionkontor på 11 orter.

I Sverige jobbar vi bland annat med att bekämpa utanförskap, skydda barn från våld, ge nyanlända barn och unga en bra start i Sverige samt med att ge behandling till barn och unga som har svårt att få behandling genom samhällets insatser.

Vad kan Rädda Barnen hjälpa dig med?

Du är alltid välkommen att höra av dig till oss. Vi försöker alltid hjälpa till och/eller visa var du kan hitta hjälp eller information. Beroende på var du befinner dig i landet så kan vi hjälpa till med olika saker. Några av de saker som Rädda Barnen kan hjälpa till med på olika orter i landet är: psykologisk behandling, information och rådgivning, studiestöd, idrottsaktiviteter och mötesplatser.

Rädda Barnens kontaktuppgifter

Hemsida: www.raddabarnen.se

Mailadress: kundservice@rb.se

Samtalsstöd per telefon (på svenska, engelska, arabiska, dari, pashto):

Måndag - fredag, kl. 15:00-18:00

Telefonnummer: 0200-77 88 20

(Det är gratis att ringa oss)

6.3 Stockholms Stadsmission

Stockholms Stadsmission är en idéburen organisation som arbetar för att skapa ett mänskligare samhälle för alla. Detta gör vi genom att arbeta med social omsorg, vård, utbildning och arbetsintegration. Något som vi gjort ända sedan 1853 då vi bildades för att hjälpa dem som hade det sämst i samhället.

Hemsida: www.stadsmissionen.se

Stockholms Stadsmissions växel: 08-684 23 000

Vad kan Stockholms stadsmission hjälpa dig med?

Baba

Vår verksamhet Baba vänder sig till dig som är under 21 år och som har kommit ensam till Sverige och som av olika anledningar står helt eller delvis utanför samhällets insatser.

De barn och unga som Baba möter kan till exempel ha avvikit från sitt boende, inte sökt asyl i Sverige eller ”gömt” sig på grund av avslag eller rädsla för avslag på sin asylansökan.

Babas personal har tystnadsplikt och arbetar på ditt uppdrag. Tillsammans utforskar vi olika alternativ utifrån den situation som du befinner dig i.

Kontaktuppgifter Baba

Ring direkt till Babas ungdomscoacher för att boka tid för ett första möte.

Tisdag – fredag, kl. 10:00-12:00

Telefonnummer: 08-68 42 3170

Fadderhem och Trygga boenden

Stockholms stadsmissions verksamheter Fadderhem och Trygga boenden vänder sig fr.o.m. 2019 till de ungdomar som fått tillfälligt uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen och bor i Stockholm.

Vi erbjuder boendalternativ i kollektiva boenden och som inneboende hos privatpersoner under tiden de går i gymnasiet. Stockholms Stadsmissions enhet Trygga boenden fungerar som en hyresvärd med möjlighet till extra aktiviteter som ska bidra till att vidga ungdomarnas sociala nätverk och inkluderas i vårt gemensamma samhälle.

Fadderhemsteamet, som består av ungdomscoacher och jurist, kopplas in för att fånga upp och möta individuella behov genom ett rättighetsbaserat arbete. Detta sker t.ex. genom att stötta deltagarna vid kontakt med bl.a. socialtjänsten, skolan och vården.

Kontaktuppgifter Fadderhem och Trygga boenden:

Mailadress Trygga boenden: trygga.boenden@stadsmissionen.se

Mailadress Fadderhem: fadderhem@stadsmissionen.se

6.4 Skåne stadsmission

Skåne Stadsmission är en ideburen organisation som arbetar med och för människor i utsatta livssituationer. Vi har funnits i över hundra år och verkar för ett medmänskligare Skåne med verksamheter i Malmö, Kristianstad och Helsingborg.

Vad kan Skåne stadsmission hjälpa dig med?

Inom vår barn- och ungdomsverksamhet Unga Forum finns projektet Ensamma barn på flykt som vänder sig till barn och unga upp till 25 år som kommit till Sverige ensamma och lever utanför asylprocessen, på grund av att de fått avslag på sin asylansökan, eller för att de aldrig har sökt asyl. De flesta som kommer till oss lever utanför samhällets skydd eller har hamnat mellan stolarna på olika myndigheter som t.ex. Socialtjänsten och Migrationsverket. Vi möter barn och unga från hela Skåne och många andra delar av Sverige.

Vi som arbetar här är jurister, socionomer och fältarbetare. Alla som arbetar hos oss har tystnadsplikt. Vi erbjuder juridisk rådgivning, socialt och praktiskt hjälp, t.ex. stöd i kontakten med socialtjänsten eller andra myndigheter, hjälp med att överklaga ett beslut eller driva ett ärende. Vi är också en trygg plats där vi lagar mat, fikar och umgås tillsammans.

Behöver du stöd från Skåne stadsmission?

Ring 076-647 15 36 för att boka tid eller om du vill veta mer om hur vi kan hjälpa dig. Du kan också ringa 040-664 22 40 (växeln) och be att bli kopplad till Unga Forum. Vi har drop-in juridisk och socialrådgivning onsdagar mellan 9:00-12:00.

Skåne stadsmissions kontaktuppgifter

Hemsida: www.skanestadsmission.se